

Георгий Ефруш - Макарсола ялын уста эргыже

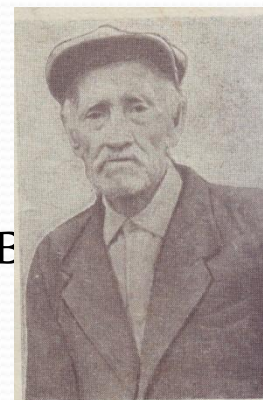
Токперде ялын
библиотекарьже
Сергеева Галина
Арсентьевнан
пашаже

Георгий Ефруш (Георгий Захарович Ефремов)

- 10 апрель 1916 ийыште Морко кундеммысе Макарсола ялеш шочын.

- Ачаже, Ефремов Захар Ефремов ялысе туныктышо улмаш

- Аваже, Никифорова Матрена Никифоровна, тыглай кресаньык пашам ыштыше удырамаш лийын

Шинчымаш корно тўналтыш

- 8 ияш рвезе шинчымаш корным Горельский школышто тўналеш. Литература корныш лекташыже эн ончычак монгысо еш илыш йоным ышта. Ачаже, Ефремов Захар Ефремович, историй ден литературым йӧратен, руш писатель-влакын возымыштым шуко лудын, Георгийым творческий корныш шогалаш кумылан ден шоген.

Сылнымут корнын тунгалтыш ОШКЫЛЖО

- 1933-1934 ийлаште Георгий Ефрушын первый произведенийже-влак шочыт, Морко районысо «Колхоз вий» тыгак «Рвезе коммунист», «Марий коммуна» газетлаште савыкталтыт

Шинчымашым нӧлтымаш

- Возымо мастарлыкым вияндаш шинчымашым нӧлташ кӱлын, садлан Георгий Ефруш тунемаш тыршен.
- 1934 ийыште Морко медрабфакым тунем лектеш, вара Марий пединститутын литература факультетышкыже тунемаш пура.
- Йошка-Олаште Георгий Ефруш сылнымут кружокыш коштеш. Олык Ипай, Казаков Миклай, Осмин Йыван, Анатолий Бик, Чалай Васлий да моло самырык писатель дене палыме лиеш.

Паша корно

- 1936 ийыште «Ямде лий» газет редакцийыште ыштен.
- 1937-ше ий гыч 1939 ий марте Медведево районысо Цибикинур кыдалаш школышто марий йылмым да литературым туныктен
- 1939-ше ий гыч 1940 ий марте МарНИИИн наука пашаенже лийын

Георгий Ефруш

писатель семын писын кушкын

- 1931 ий гыч туналын 1940 ий марте шуко ойлымашым, пьесым , очеркым да почеламут-влакым воза.
- Эн сай ойлымаш ден очеркше сар деч ончыч посна сборник денат лектыныт. Георгий Ефрушын прозыжо – ныжылге кумылан, лиризм шўлышан. Уста писательын пьесыже-влак: «Ешем», «Тайра», «ЭНыремышвот», «Тушманын кышаже» марий драматургийым кугун пойдареныт. Тудо у книгалан рецензийым, рвезе автор-влакын мурпаша корнышт нерген статьям кўрылтде возен шоген. Возымыжо «Марий коммуна», «Рвезе коммунист», «Ямде лий», «Ленин ой» газетлаш печатлалтын.

Чылалан палыме книга

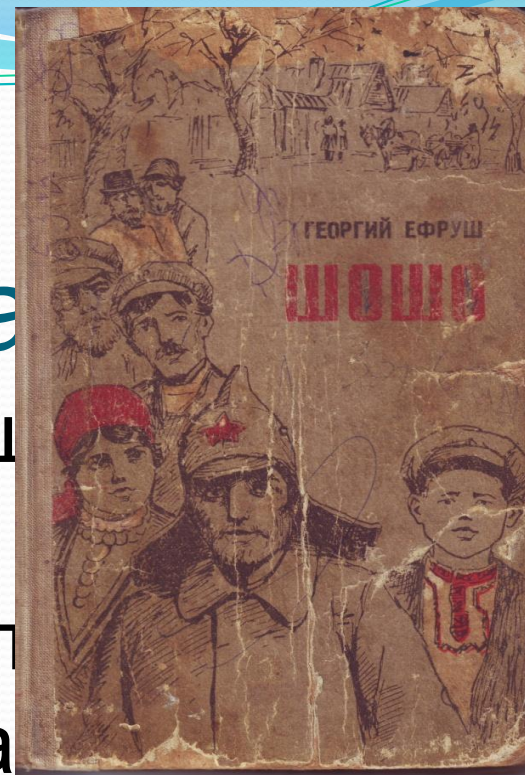
«Шошо» сборникыште ойлыма
очерк, статья, пьесе да

почеламут-влак печатлалтыныт

Автор шке произведенийже-влак

утларакшым колхоз илыш нерген

каласкален. Кӧ пашам йӧратен, нунын
дене кугешнен, а йолагай-влакым
койдарен.

Георгий Ефруш критика ден литературоведений пашаште ушан да тале шымлызе.

- Тудо руш да моло калык литературым сайын палымыже, кугу эрудицийже дене ойыртемалтын. МарНИИИн наука пашаеҥже лийын.
- Георгий Ефруш, сылнымутан литературына кӱкшӧ идеян, келге шонымашан лийже манын, шонен, национальный кышкареш лакем шичме ваштареш кучедалын. Тудо ойлен: марий писатель моло калык литературымат сайын палышаш, творчество пашаштыже путынь тӱнямбал культурылан эҥертышаш.

Йолташ-влак

Георгий Ефруш Семен Николаев, Миклай Казаков дене пырля

Тамара АПАТЕЕВА

МАКАРСОЛАН УСТА ЭРГЫЖЕ

Георгий Ефрушын шочмажлан — 80 ия

Георгий Ефруш — марий калыкын нӓ асратыме эргыже, уста писатель. Тудо 1916 ия 10 апрельыште Морко районсо Макарсолаште туныкташ Захар Ефремович Ефремовын ачаышты шочын.

Георгийын кӓж годсмак тӓн шочымашыже тунемме нерген лиын. Тудо тунгалтыш шклым Утышто пытарен, кӓра Шенгыште, Арындыште, Моркышто, Йошкар-Олаште ушым потен кыш начарлан кӓра ия жап мӓйгыжыкт лӓрчылаш лӓгалын. Тушто шкӓвӓ тунемаш тыршен. Лӓкӓд кышж годсмак газетлашке колхоз илыш, комсомол ачыкын лӓцӓж нерген кӓзталаш тунгалын.

Коммак рӓвӓзӓн алыштыштыже мӓр пашат ияк оғыл верым айлен: комсомол аулагыш лиын, концерт, спектакль-алакым шынден. Тунам Ефремовыштын лӓрчышт клубыш савырнен. Тушто репетиций-алакым эртаренат, пирдыжгазет-алакым лудледенат, потынымашыжат эртаренат.

Г.Ефруш сай факкультетке, сӓретлен моштышты рӓвӓзӓ лиын, мурӓж асратен. Школмӓш ачаылан йоча-алакым туныкташ полцен. Варӓрак, педагогический курсым пытаренат, Горелеский школышто тунынышылан лӓвӓм ышташ тунгалын.

1933 ияшты Моркышто улшӓн медробфаылан 4 курсышкыжо тунемаш лурен. Тушто тунам марий йылме ден литературым Н.С.Мухом ачытарен.

Николай Семенович дене вӓшлиймыже Г.Ефрушын сылнымут корныжым лӓнтыдемден. 1934 ияшты Георгий Марий педагогический институтым студентше лӓвӓж.

Тудын дене ме йа курсышты, ия Устел кӓзталше шӓнненна, тунеммашты ияте-вӓсшылаш полценна.

Марий пединститут тунам кӓвӓнӓш вӓлӓ тунгалын гынат, тушто аян ученый-влак туныктенат: В.М.Васильев, профессор Н.Н.Фатов, Озан гыч толшо профессор Л.Лагошский, доцент-алак В.Т.Тимофеев, М.И.Николаев, И.В.Меримский, С.Николаевский, И.А.Шабдаров (О.Шабдар) да молат.

Марий литератур дене лекӓрийым Шабдар Осип лудын. Студент-алак тудым асратен алыштынын. Вот тунам шочмо литератур историй кына монӓ лиын оғы.

1936 ияшты ВДКСМ обком Г.Ефрушын "Янде лӓн" пионер газетын литературный сотрудничкышлан лӓнтыдемден.

Тудо тунам школыш, йочапӓрӓвӓш чӓкыдын мӓнен моштыш: беседы эртарен, йоча-алакым очеркым, олымашым вӓзӓш тунантен, литератур теорий дене палдарен.

1937 ияшты Георгий Захаровичем Медведево районсо Цибненур кыдалаш школыш марий йылме да литературым тунныкташ налытын. Шӓн деннымашым нӓлтымо шӓт дене тудо Медведево кыдалаш школышты литератур урӓвӓвӓш вӓршеден да вараным тыгай институтмашкы ыштен: районсо школлаште методический комиссийым сайлен, школлаште ӓ-

Шӓвӓ гыч лурӓвӓнӓ: Г.Ефруш, С.Николаев да М.Казаков.

крытый урок-алакым эртарен, лончылаш. Тыгай комиссий урок-алакым ачытаран сӓвӓмден.

1939-1940 ияшты Георгий Марий-и сотрудничкыш лӓвӓж. Тушто тудо литератур ден искусствӓ темылаш статья-алакым вӓзӓ.

1936 ия май тылзышты марий писатель-алакым потынымашышт эртаралтын. Г.Ефруш "О формализме и натурализме в литературе" темылан докладым ыштен.

Тиде жапыште тудын лӓшыл йолташыже-алак И.Осман, Пят.Першут, К.Четверев, К.Коржков, М.Калашников да молат илыш.

1940 ия 22 ноябрьшто Г.Ефруш Йошкар Армийыш лектын кӓвӓ. Сар оғыл гыч, тудо аян прозӓк, поэт, драматург, ученый лӓвӓш ияе досан.

Кузе кӓра тунгалын Георгийын сылнымут асрыжыко? Яра аср гыч оғыл. "Мемнен аняй, Ефремов Захар Ефремович, историй ден литературым асратен, руш да вӓс алыше писатель-алакым возымаштым шуно лудын, сӓвӓн шӓннен. Изяна годым тудо мыланна Пушкин, Пермлитер, Тӓвӓтей,

Георгий Ефрушлан Макарсола ялыште чап оңам почмо годым (2008-ше ий)

Макарсола ялыште
ишыше калык

Шочмо суртышкыжо чап оңам
пижыктыме

Пайремын унаже-влак

Уна-влак Г. Ефруш нерген каласкалат

Георгий Ефрушын лүмгечыжым эртарымаш

Василий Крылов Нуж-Ключ
школышто

Г.Ефрушын родо тукумжо-
влак шке шарнымашыштым
каласкалат

